

Македонско здружение на млади правници

ИЗВЕШТАЈ ЗА ПЕРЦЕПЦИИТЕ И ОЧЕКУВАЊАТА ОД НОВИОТ ЗАКОН ЗА КРИВИЧНА ПОСТАПКА ВО РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА

Јуни 2014

Содржина

ПРЕДГОВОР	3
ВОВЕДНИ ЗАБЕЛЕШКИ	4
ОПШТИ НАОДИ ОД ИСТРАЖУВАЊЕТО	6
ОБРАБОТКА НА РЕЗУЛТАТИТЕ	6
ФИНАЛНИ ЗАКЛУЧОЦИ	34
АНЕКС 1	36

ПРЕДГОВОР

Во „Извештајот за перцепциите и очекувањата од новиот Закон за кривична постапка во Република Македонија“ Македонското здружение на млади правници (МЗМП) во соработка и со поддршка од Американската адвокатска комора – Иницијатива за Владеење на правото ги пренесува согледувањата, ставовите и перцепциите на клучните актери во кривичноправниот систем: судиите, јавните обвинители и адвокатите за очекувањата од имплементацијата на новиот Закон за кривична постапка. Извештајот е производ на тримесечно истражување во рамките на проектот на МЗМП „Оценување на перцепцијата и очекувањата од новиот Закон за кривична постапка во Република Македонија“ кој беше поддржан од Американската адвокатска комора – Иницијатива за Владеење на правото.

Потребата од овој Извештај ја наметнаа сè поприсутните реформи во казненото законодавство на РМ. Речиси темелно изменетата казнена постапка, промените во казнените дела и санкциите, како и новововедените механизми за воедначување на казнената политика се дел од правните реформи со кои за мошне краток период Македонија се соочи. Дилемите и дебатите што одекнаа во јавноста уште толку ја засилија важноста од истражување на оваа тематика.

Во 2010 година беше донесен нов Закон за кривична постапка¹ (во понатамошниот текст: Новиот закон) и беше предвидено да започне да се применува по истекот на две години од денот на неговото влегување во сила. Периодот од две години беше оставен за спроведување на потребните реформи и обуки, како и за создавање на кадровски и просторни услови. Ова од причина што законот направи коренити измени на дотогашната кривична постапка. Најголемата новина што истиот ја воведува е начелото на акузаторност т.е. менувањето на досегашниот концепт на постапката дизајнирана како службена истрага на судот со концептот на фузирање и надополнување на полициската и обвинителската истрага. Сепак, поради необезбедените услови за примена, истата беше одложена и Новиот закон почна да се применува од 01. 12. 2013 година.

Паралелно со овие промени се случуваа и измени на Кривичниот законик на РМ² од кои дел претставуваат новини во поглед на кривичните дела и санкциите, а други претендираат да станат своевиден механизам за воедначување на казнената политика. Така, новите измени на КЗ предвидуваат одмерувањето на казната да се врши со посебен акт на Врховниот суд – Правилник за начинот на одмерување на казните.

Иако периодот по овие клучни промени во казненото законодавство на РМ е краток за да се добие поопсежна слика за резултатите од имплементацијата на новите законодавни решенија, Извештајот што се наоѓа пред Вас прави обид да ги идентификува и анализира перцепциите и очекувањата на судиите, јавните обвинители и адвокатите од новите казненопроцесни одредби. Заклучоците до кои дојдовме треба да послужат за согледување на реалните проблеми со кои овие лица се соочуваат при примената на новите законодавни решенија, па следствено на тоа, и како насоки за интервенција со цел непречено и ефикасно применување на казненоправното законодавство.

---

¹ Закон за кривична постапка, „Службен весник на Република Македонија“, бр. 150/10, 51/11, 100/12

² Кривичен законик на Република Македонија, „Службен весник на Република Македонија“, бр. 37/96, 80/99, 04/02, 43/03, 19/04, 81/05, 60/06, 73/06, 07/08, 139/08, 114/09, 51/11, 185/11, 142/12, 166/12, 55/13, 82/13, 14/14, 27/14, 28/14

ВОВЕДНИ ЗАБЕЛЕШКИ

Во продолжение ќе се фокусираме во позначајните измени на кривичната постапка кои Новиот закон ги воведува.

Најголемата промена во новиот Закон се однесува на пристапот кон истражните дејствија т.е. истражната постапка во целост. За разлика од стариот Закон, според кој истражниот суд како засебен орган раководеше со истрагата и ги преземаше сите конкретни истражни дејствија, сега истрагата во целост е преземена од страна на обвинителството. Цел на новата истражна постапка е таа да се поведува против определено лице кога постои основано сомневање дека сторило кривично дело за кое се гони по службена должност или по предлог, а истата ја спроведува надлежниот јавен обвинител, при што на располагање ја има правосудната полиција.

Според тоа, формирањето на правосудната полиција е исто така новина предвидена со законот. Правосудната полиција ја сочинуваат полициските службеници од Министерството за внатрешни работи и припадниците на Финансиската полиција и со закон овластени лица на Царинската управа кои работат на откривањето на кривичните дела. Нејзината надлежност се состои во преземање мерки и активности по службена должност или по наредба на јавниот обвинител. Истата е одговорна пред надлежните обвинители.

Разлики помеѓу двата закони постојат и во поглед на субсидијарното гонење. Додека Стариот закон предвидуваше можност за субсидијарно гонење по откажувањето на јавниот обвинител, како и обврска за обвинителот да го извести оштетениот за откажувањето и да го упати дека може самиот да го преземе гонењето, новиот Закон за кривична постапка не ја пружа таа можност.

Друга значајна новина претставуваат дејствијата на одбраната. За разлика од претходната постапка кога тие повеќе одеа во прилог на формалниот тек на одржување на истрагата, отколку што претставуваа реална и фактичка потреба на одбраната, сега дејствијата на одбраната опфаќаат: давање предлози на бранителот преку собирање докази, собирање докази, разговор, примање на изјави и собирање на известувања од страна на бранителот, забележување на изјавите и известувањата, пристап до приватни простории или простори кои не се отворени за јавност, списи на бранителот, како и можности за подготвување на одбраната.

Промени има и во мерките за обезбедување присуство на лица и за непречено водење на постапката, при што се воведени: мерките на претпазливост, лишувањето од слобода, задржувањето, краткотрајниот притвор и куќниот притвор.

Освен раководењето со предистражната и истражната постапка, јавниот обвинител со новите измени има надлежност и да пронаоѓа, предлага и обезбедува докази. Од друга страна, бранителот може во текот на постапката да му дава предлози на јавниот обвинител за преземање на определени истражни дејствија заради собирање одделни докази, како и да презема дејствија заради пронаоѓање и собирање на докази во корист на одбраната во текот на целата постапка.

Новиот закон определува и посебни истражни мерки меѓу кои нови се: следењето и снимањето на комуникациите, следењето и снимањето во дом, тајното следење и снимање на лица и предмети, тајниот увид и пребарување во компјутерски систем, пребарувањето и споредувањето на личните податоци, увидот во остварените комуникации, симулиранот откуп на предмети, симулираното давање и примање поткуп, контролираната испорака и превоз на лица и предмети, користењето

на лица со прикриен идентитет за следење и собирање информации или податоци, отворањето симулирана банкарска сметка и симулираното регистрирање на правни лица или користењето на постојни правни лица за собирање на податоци.

Мошне значајна новина се и истражните дејствија кои можат да се преземат во текот на истрагата: претрес, привремено обезбедување и одземање на предмети или имот, прибирање на изјави од обвинетиот, прибирање на изјави од сведоци, вештачење, увид и реконструкција и посебни истражни мерки. При тоа јавниот обвинител е должен на погоден начин да ги известува бранителот, оштетениот или осомничениот за времето и местото на извршувањето на истражните дејствија, освен ако постои опасност од одлагање.

Новите законски решенија предвидуваат започнување на главната расправа со воведни говори на странките, при што е определено дека прво зборува тужителот, а потоа бранителот или обвинетиот. Во воведните говори странките можат да изнесат кои решавачки факти имаат намера да ги докажуваат, да ги изложат доказите што ќе ги изведуваат и да ги определат правните прашања по коишто ќе расправаат. За разлика од тужителот кој мора да одржи воведен говор, обвинетиот има право истиот да не го одржи.

Освен тоа, предвидени се и нови методи на испитување: директното, вкрстеното и дополнителното испитување, со кои јавниот обвинител и одбраната ја градат сопствената теорија на случајот, испитувајќи ги сведоците, вештаците, обвинетиот и непосредно изведуваат докази. При тоа, директното испитување го врши странката која го предложила сведокот односно вештакот или техничкиот советник, а вкрстеното го врши спротивната страна. Дополнителното испитување пак, го врши повторно страната која го повикува сведокот, односно вештакот и прашањата што се поставуваат при ова испитување се ограничени на прашањата поставени во текот на испитувањето на спротивната страна. Дури по завршувањето на испитувањето на странките, претседателот и членовите на советот можат да поставуваат прашања на сведокот, односно вештакот.

Конечно, новина претставува и воведувањето на можноста за спогодување за вина меѓу јавниот обвинител и осомничениот во присуство на неговиот бранител. Ова значи дека јавниот обвинител и осомничениот можат да поднесат предлог-спогодба со која бараат од судијата на претходната постапка да примени кривична санкција определена според видот и висината.

Во контекст на последново, следејќи го концептот на процесниот закон, најскорешната реформа на кривичното законодавство е направена со донесувањето на Правилникот за начинот на одмерување на казните³ од страна на претседателот на Врховниот суд со кој се уредува начинот и постапувањето на судот при определување на видот и одмерување на висината на казната. Правилникот е донесен како резултат на потребите да се излезе во пресрет на новите процесни решенија во кривичноправниот систем на РМ, а пред сè на спогодувањето за вина како нов процесноправен институт чија примена би била неможна поради прешироките рамки на казните во Кривичниот законик. Правилникот содржи табела за категоризација на кривичните дела, како и Графички приказ на околностите од влијание за одмерување на казната во кои се содржат општи и посебни правила за одмерување на казната кои судиите треба да ги применуваат во секој поединечен случај.

---

³ „Правилник за начинот на одмерување на казните“, претседател на Врховен суд на РМ, Скопје, 2014

ОПШТИ НАОДИ ОД ИСТРАЖУВАЊЕТО

Со цел да се испитаат очекувањата од имплементацијата на новиот Закон за кривична постапка беше изготвен соодветен прашалник и истиот беше дистрибуиран до сите основни судови и основни јавни обвинителства во РМ во печатена верзија преку пошта заедно со писмо наменето до претседателите на основните судови и координаторите на основните јавни обвинители во кое им беа објаснети намерата и целта на истражувањето, како и до адвокати преку електронска пошта.

Прашалникот го сочинуваа 20 прашања кои имаа за цел да ги идентификуваат мислењата на испитаниците за новите одредби со кои се уредува кривичната постапка во Република Македонија. Дел од прашањата се однесуваа на изменетите овластувања на судот, јавниот обвинител и бранителот, дел на новите истражни дејствија и мерки, а дел на Правилникот за начинот на одмерување на казните.

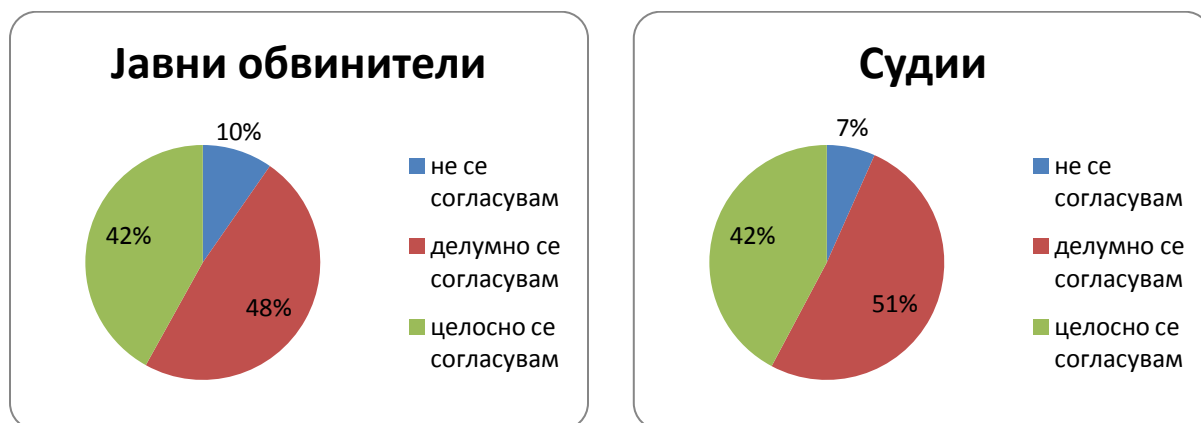
Од вкупно 96 пополнети прашалници, 45 прашалници се одговорени од судии при основните судови во Република Македонија што претставува 46.87% од пополнетите прашалници, 31 прашалници одговорија јавните обвинители при основните јавни обвинителства во Република Македонија или 32.29% од вкупниот број на пополнети прашалници и 20 прашалници доставија адвокатите или 20.83% од пополнетите прашалници.

ОБРАБОТКА НА РЕЗУЛТАТИТЕ

Прашање бр.1

На првото прашање од прашалникот од вкупно 31 прашалници доставени од јавните обвинители 3 одговорија со не се согласувам, 15 со делумно се согласувам и 13 со целосно се согласувам. Кај судиите од доставените 45 прашалници состојбата е следна, 3 одговори со не се согласувам, 23 со делумно се согласувам и 19 со целосно се согласувам додека кај адвокатите од доставените 20 прашалници ситуацијата е следна 1 не се согласувам, 13 делумно се согласува и 5 целосно се согласувам.

Графички приказ на одговорите добиени од страна на испитаниците поединечно по категорија

Доколку се земе во предвид вкупниот број на доставените одговори од страна на испитаниците, од доставените 96 прашалници од сите институции, 7 одговориле со не се согласувам, 52 одговориле со делумно се согласувам и 37 одговориле со целосно се согласувам.

Графички приказ на одговорите добиени од сите испитаници

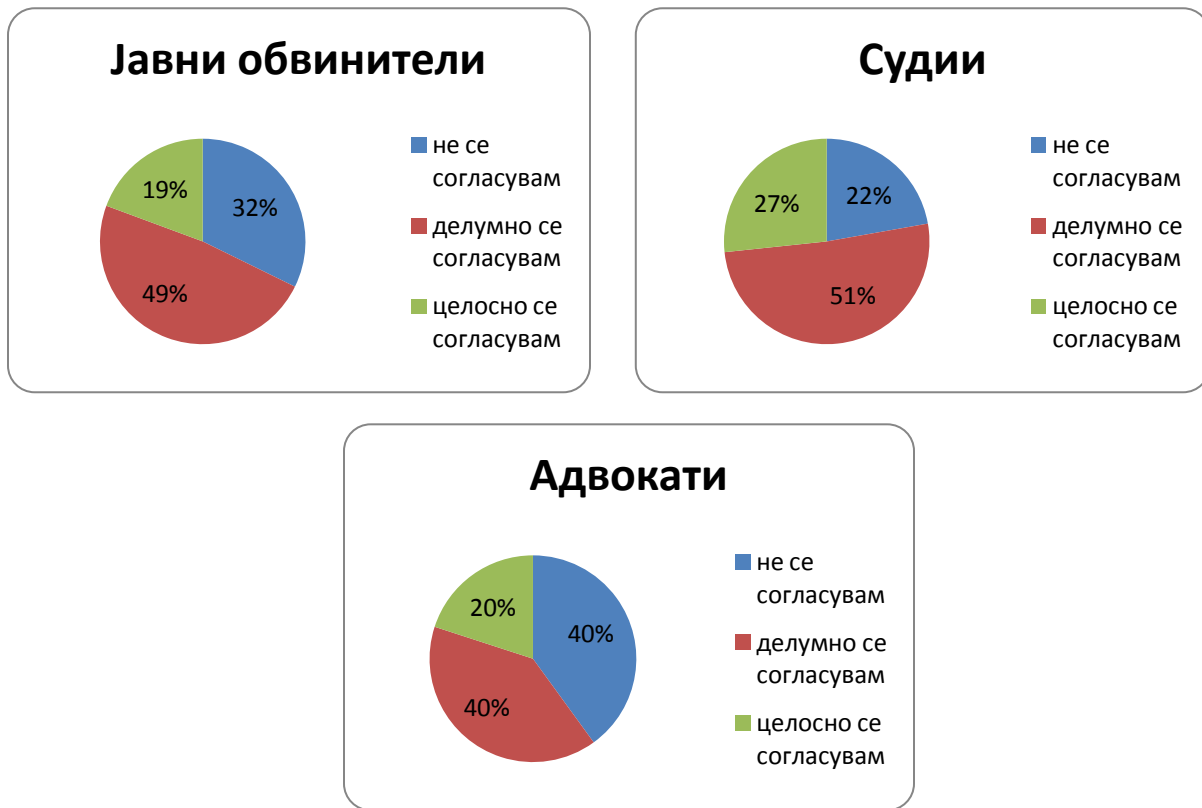
Заклучок: Од добиените информации може да се констатира дека поголемиот дел од лицата кои директно се инволвирани во примената на Новиот закон за кривична постапка (судии, адвокати и јавни обвинители) се резервирани во однос на ефикасноста на кривичната постапка на новиот закон наспроти мал дел кој што не веруваат во оваа реформа. Како заклучок може да се констатира дека повеќе од половина од анкетираниите сметаат дека треба да се почека и да се види како ќе се одвива примената на новиот закон во пракса и потоа да види дали кривичната постапка ќе биде поефикасна во споредба со стариот закон. Од друга страна, еден голем дел од испитаниците (скоро половина) со оптимизам гледа на оваа реформа и нивните очекувања се дека новиот закон ќе донесе значаен придонес во ефикасноста на кривичната постапка во Република Македонија како едено од најзначајните реформи во оваа област.

Прашање бр.2

На ова прашање од прашалникот од вкупно 31 прашалници доставени од јавните обвинители 10 одговориле со не се согласувам, 15 одговориле со делумно се согласувам и 6 одговориле со целосно се согласувам.

Кај судиите од доставените 45 прашалници 10 одговориле со не се согласувам, 23 одговориле со делумно се согласувам и 12 одговориле со целосно се согласувам, додека кај адвокатите од доставените 20 прашалници 8 одговорил со не се согласувам, 8 одговориле со делумно се согласувам и 4 одговориле со целосно се согласувам.

Графички приказ на одговорите добиени од страна на испитаниците поединечно по категорија

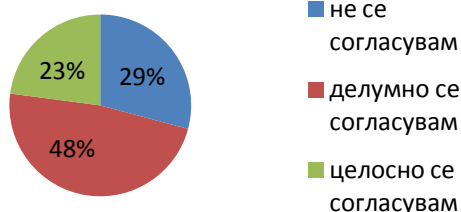

Доколку се земе во предвид вкупниот број на доставени одговори од страна на испитаниците, од доставените 96 прашалници од сите институции 28 од испитаниците одговориле со не се согласувам, 46 одговориле со делумно се согласувам и 22 одговориле со целосно се согласувам.

Графички приказ на одговорите добиени од сите испитаници

Адвокати, судии и јавни обвинителит

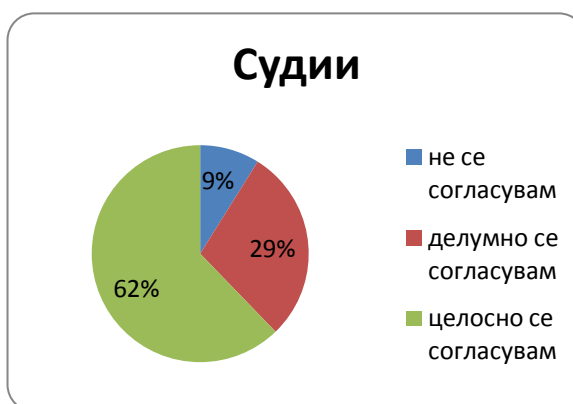
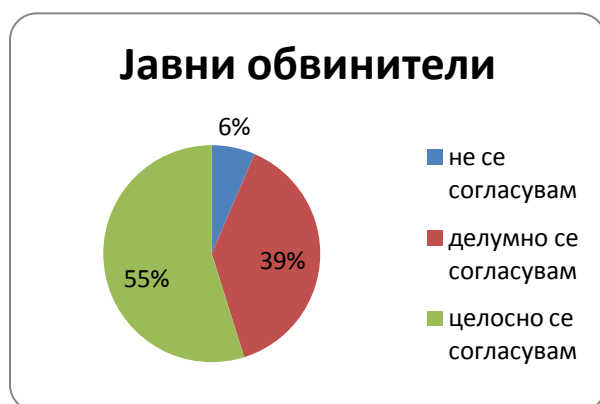
Заклучок: Од добиените информации може да се заклучи дека скоро половината од испитаниците сметаат дека пасивизацијата на судот во предистражната постапка и истрагата сметаат дека може да има одредени влијаниа врз правичноста на постапките наспроти една третина кои што сметаат дека нема да има влијание врз правичноста на постапката. Во претходниот систем судот кој што имаше поголеми овластувања во текот на предистражната и истражната постапка требаше да биде гарант дека нема да има влијаниа врз правичноста на постапките.

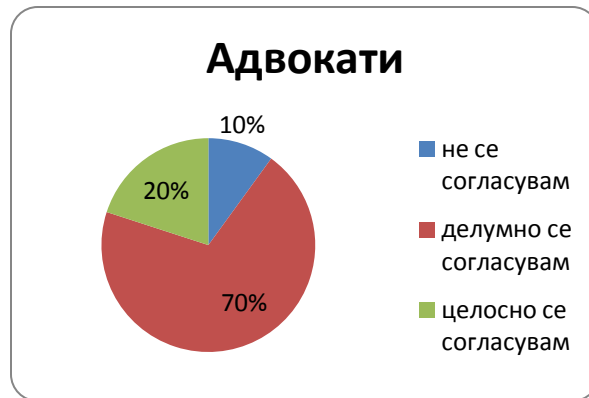
Прашање бр. 3

На ова прашање од прашалникот од вкупно 31 прашалници доставени од јавните обвинители 2 одговориле со не се согласувам, 12 одговориле со делумно се согласувам и 17 одговориле со целосно се согласувам.

Кај судиите од доставените 45 прашалници 4 одговориле со не се согласувам, 13 одговориле со делумно се согласувам и 28 одговориле со целосно се согласувам, додека кај адвокатите од доставените 20 прашалници, 2 одговориле со не се согласувам, 14 одговориле со делумно се согласувам и 4 одговориле со целосно се согласувам.

Графички приказ на одговорите добиени од страна на испитаниците поединечно по категорија

Доколку се земе во предвид вкупниот број на доставени одговори од страна на испитаниците, од доставените 96 прашалници од сите институции 8 испитаници одговориле со не се согласувам 39 одговориле со делумно се согласувам и 49 со целосно се согласувам.

Графички приказ на одговорите добиени од сите испитаници

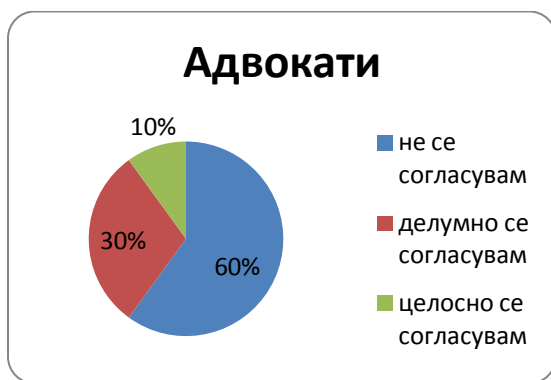
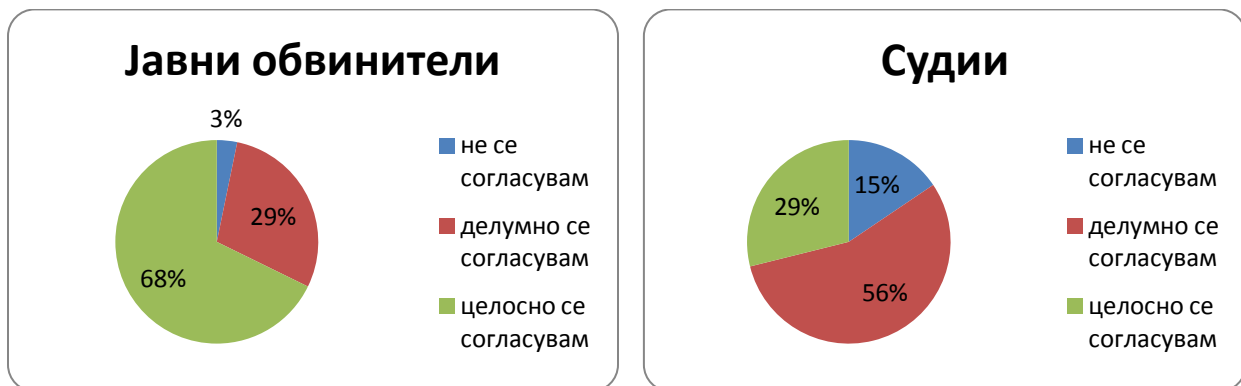
Заклучок: Од добиените информации може да се заклучи дека поголемиот дел од испитаниците сметаат дека со формирање на правосудната полиција ќе се подобри истрагата која што би требало да биде брза и ефикасна. Од друга страна голем е бројот на испитаници кои што само делумно се согласуваат во однос на формирањето на правосудната полиција. Адвокатите се единствената категорија каде најголемиот број од испитаници се резервирани во однос на формирањето на правосудната полиција кое што треба да придонесува за поголема ефикасност во истрагата.

Прашање бр. 4

На ова прашање од прашалникот од вкупно 31 прашалници доставени од јавните обвинители 1 одговорил со не се согласувам, 9 одговориле со делумно се согласувам и 21 одговориле со целосно се согласувам.

Кај судиите од доставените 45 прашалници 7 одговириле со не се согласувам, 25 одговориле со делумно се согласувам и 13 одговориле со целосно се согласувам, додека кај адвокатите од доставените 20 прашалници 12 одговорил со не се согласувам, 6 одговориле со делумно се согласувам и 2 одговориле со целосно се согласувам.

Графички приказ на одговорите добиени од страна на испитаниците поединечно по категорија

Доколку се земе во предвид вкупниот број на доставени одговори од страна на испитаниците, од доставените 96 прашалници од сите институции, 20 одговориле не се согласувам, 40 одговориле делумно се согласувам и 36 целосно се согласувам.

Графички приказ на одговорите добиени од сите испитаници

Заклучок: Од добиените информации од вкупниот број на испитаници може да се заклучи дека висок процент на испитаниците се резервирани и делумно се согласуваат во однос на собирање на

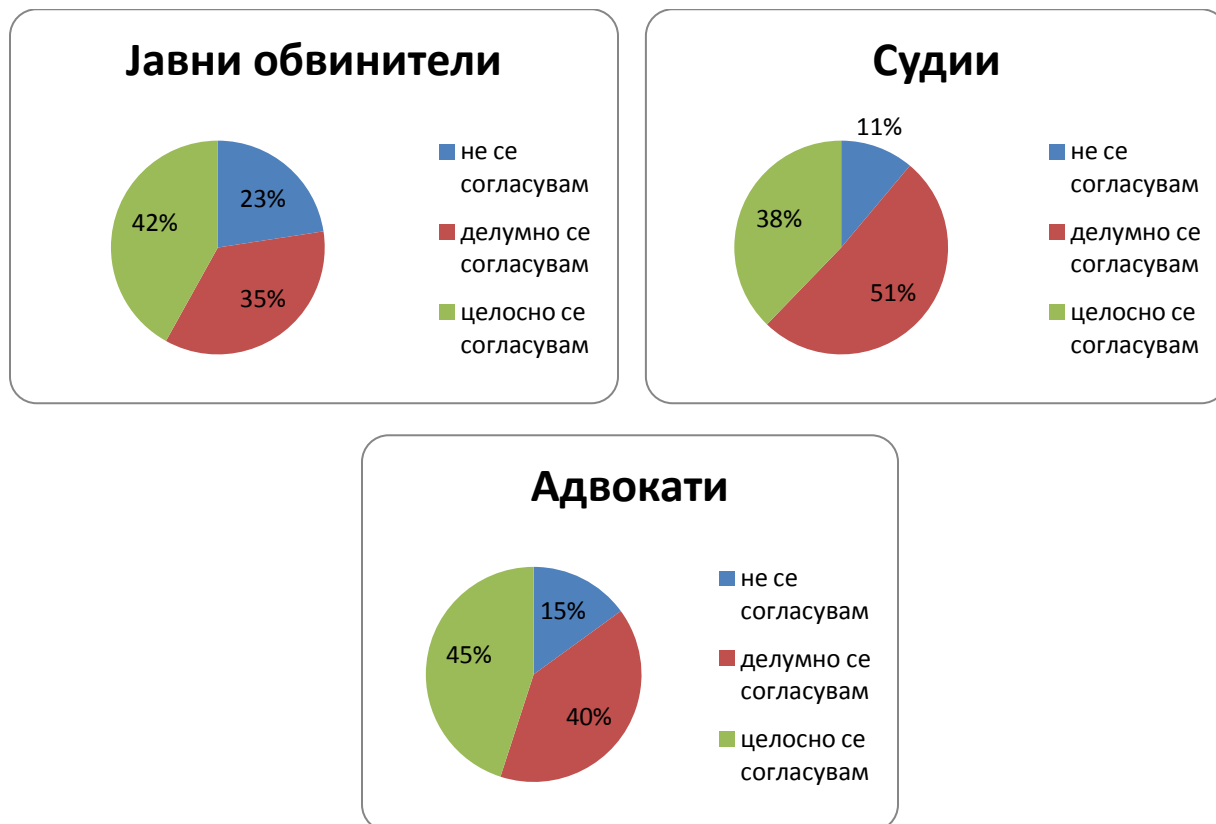
докази кој што одат во прилог на осомничениот како и постапувањето на јавниот обвинител по предлозите на бранителот. Воедно повеќе од една третина сметаат дека јавниот обвинител доследно ќе си ја заврши својата работа согласно овластувањата со новиот закон за кривична постапка и ќе собира и доказите кој што одат во прилог на одбранта, наспроти 21% кои што не веруваат дека јавниот обвинител ќе собира докази кои што одат во прилог на одбраната. Доколку се разгледат поединечно одговорените прашалници, може да се заклучи дека за разлика од јавните обвинители, судиите и адвокатите не се оптимисти во однос на исполнување на обврските од страна на јавните обвинители. Адвокатите не веруваат дека јавните обвинители ќе соберат докази кои што одат во прилог на одбранта додека кај судиите евидентно е присуството на резервираност за ова прашање. Очигледно е дека само јавните обвинители сметаат дека ќе се придржуваат до новиот законот и ќе постапат согласно предлозите на бранителите.

Прашање бр.5

На ова прашање од прашалникот од вкупно 31 прашалници доставени од јавните обвинители 7 одговориле со не се согласувам, 11 одговориле со делумно се согласувам и 13 одговориле со целосно се согласувам.

Кај судиите од доставените 45 прашалници 5 одговориле со не се согласувам, 23 одговориле со делумно се согласувам и 17 одговориле со целосно се согласувам, додека кај адвокатите од доставените 20 прашалници 3 одговориле со не се согласувам, 8 одговориле со делумно се согласувам и 9 одговориле со целосно се согласувам.

Графички приказ на одговорите добиени од страна на испитаниците поединечно по категорија

Доколку се земе во предвид вкупниот број на доставени одговори од страна на испитаниците, од доставените 96 прашалници од сите институции, 15 одговориле со не се согласувам, 42 одговориле со делумно се согласувам и 39 одговориле со целосно се согласувам.

Графички приказ на одговорите добиени од сите испитаници

Заклучок: Од добиените информации може да се заклучи дека поголемиот дел од испитаниците сметаат дека бранителите ги користат или ќе ги користат механизмите за прибирање на докази кои ги содржи новиот закон. Во однос на ова прашање интересен е фактот што одреден број на испитаници сметаат дека бранителите нема да ги користат овие механизми кои се предвидени со овој закон од причина што во претходниот систем овој механизам или не бил користен од страна на адвокатите или не бил функционален ваквиот механизам што би можело да биде причина да резервираноста на испитаниците во однос на ова прашање. Меѓутоа во отсуство на пракса сеуште не може со сигурност да се каже дали и во колава мера ќе бидат или нема да бидат користени можностите предвидени со новиот закон.

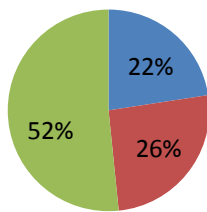
Прашање бр.6

На ова прашање од прашалникот од вкупно 31 прашалници доставени од јавните обвинители 7 одговориле со не се согласувам, 8 одговориле со делумно се согласувам и 16 одговориле со целосно се согласувам.

Кај судиите од доставените 45 прашалници 2 одговориле со не се согласувам, 23 одговориле со делумно се согласувам и 20 одговориле со целосно се согласувам, додека кај адвокатите од доставените 20 прашалници 3 одговориле со не се согласувам, 6 одговориле со делумно се согласувам и 11 одговориле со целосно се согласувам.

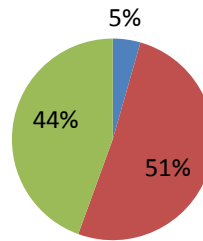
Графички приказ на одговорите добиени од страна на испитаниците поединечно по категорија

Јавни обвинители

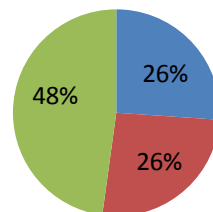
- не се согласувам
- делумно се согласувам
- целосно се согласувам

Судии

- не се согласувам
- делумно се согласувам
- целосно се согласувам

Адвокати

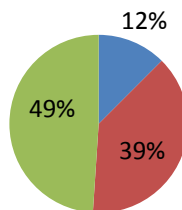

- не се согласувам
- делумно се согласувам
- целосно се согласувам

Доколку се земе во предвид вкупниот број на доставени одговори од страна на испитаниците, од доставените 96 прашалници од сите институции, 12 одговориле со не се согласувам, 37 со делумно се согласувам и 47 со целосно се согласувам.

Графички приказ на одговорите добиени од сите испитаници

Адвокати, судии и јавни обвинители

- не се согласувам
- делумно се согласувам
- целосно се согласувам

Заклучок: Од добиените информации за ова прашање може да се заклучи дека половина од испитаниците сметаат дека неизвесувањето на осомничениот дека против него е поведена истрага може да значи повреда на процесните права. Од друга страна голем број од испитаниците делумно се согласуваат во однос на известувањето на осомничениот за отпочната истрага од што

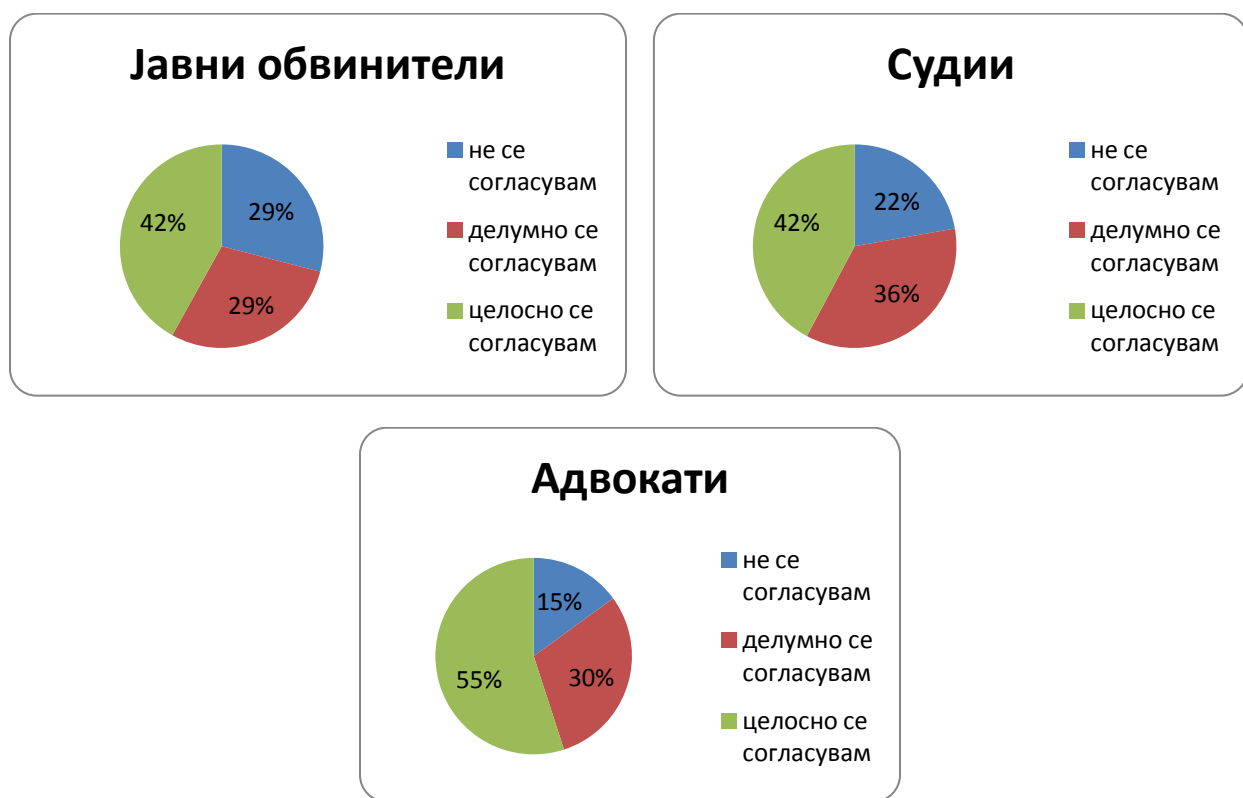
може да се заклучи дека доколку во одредени случај не се извести осомничениот истото нема да претставува кршење на процесните права на осомничениот.

Прашање бр.7

На ова прашање од прашалникот од вкупно 31 прашалници доставени од јавните обвинители 9 одговориле со не се согласувам, 9 одговориле со делумно се согласувам и 13 одговориле со целосно се согласувам.

Кај судиите од доставените 45 прашалници 10 одговориле со не се согласувам, 16 одговориле со делумно се согласувам и 19 одговориле со целосно се согласувам, додека кај адвокатите од доставените 20 прашалници 3 одговориле со не се согласувам, 6 одговориле со делумно се согласувам и 11 одговориле со целосно се согласувам.

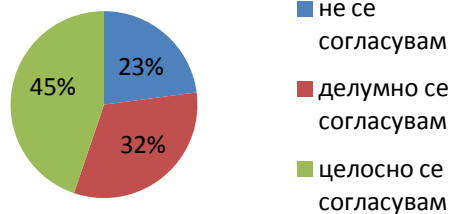
Графички приказ на одговорите добиени од страна на испитаниците поединечно по категорија

Доколку се земе во предвид вкупниот број на доставени одговори од страна на испитаниците, од доставените 96 прашалници од сите институции, 22 одговориле со не се согласувам, 31 со делумно се согласувам и 43 со целосно се согласувам.

Графички приказ на одговорите добиени од сите испитаници

Авдокати, судии и јавни обвинители

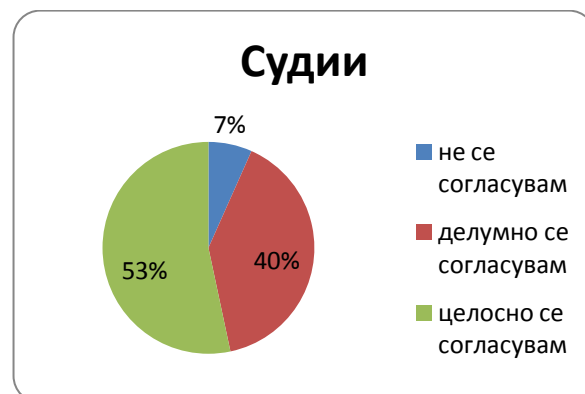
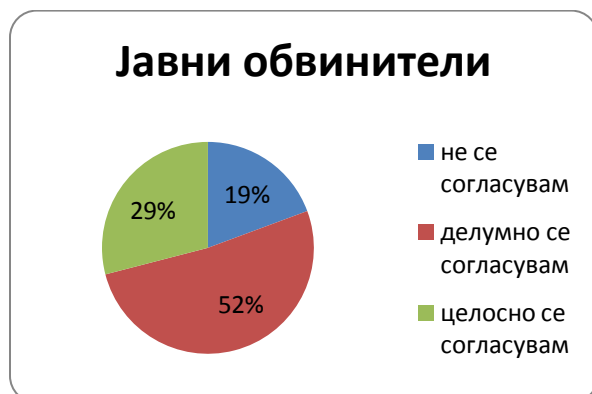
Заклучок: Од добиените податоци може да се констатира дека во однос на мерката притвор, една од најгорчливите теми во Република Македонија, испитаниците се поделени во своето мислење при што приближно половина сметаат дека во ситуација кога се води истрага против осомничен кој што не е запознаен, мерката притвор ќе биде неоснована. Од друга страна една третина од испитаниците делумно се согласуваат во однос на определување на мерка притвор од што може да се заклучи дека во определени ситуации мерката притвор би била основана и во ситуации кога осомничениот не знае дека се води определена истрага.

Прашање бр. 8

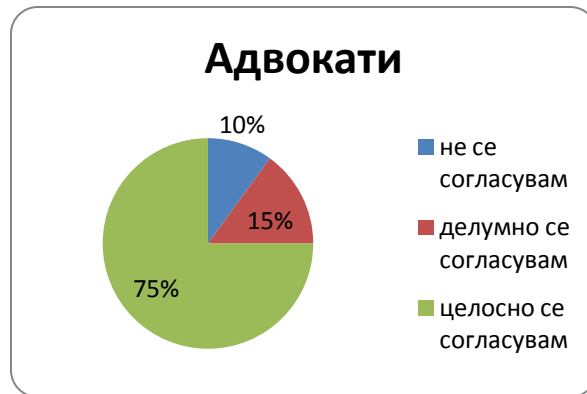
На ова прашање од прашалникот од вкупно 31 прашалници доставени од јавните обвинители 6 одговориле со не се согласувам, 16 одговориле со делумно се согласувам и 9 одговориле со целосно се согласувам.

Кај судиите од доставените 45 прашалници 3 одговириле со не се согласувам, 18 одговориле со делумно се согласувам и 24 одговориле со целосно се согласувам, додека кај адвокатите од доставените 20 прашалници 2 одговориле со не се согласувам, 3 одговориле со делумно се согласувам и 15 одговориле со целосно се согласувам.

Графички приказ на одговорите добиени од страна на испитаниците поединечно по категорија

Доколку се земе во предвид вкупниот број на доставени одговори од страна на испитаниците, од доставените 96 прашалници од сите институции, 11 одговориле со не се согласувам, 37 со делумно се согласувам и 48 со целосно се согласувам.

Графички приказ на одговорите добиени од сите испитаници

Заклучок: Од добиените податоци може да се констатира дека половина од испитаниците сметаат дека воведниот говор ќе придонесе да се расчистат фактичките и правните прашања во текот на постапката. Ова значи дека испитаниците за прв пат имаат големи очекувања во однос на кривичната постапка која што треба да им овозможи ефективна алатка за расветлување на конкретните предмети каде што странките би имале главна улога во текот на целата постапка.

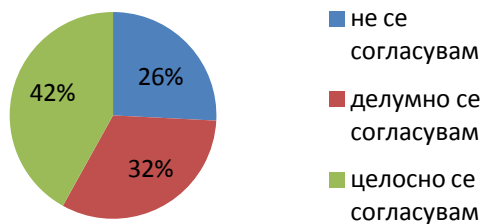
Прашање бр.9

На ова прашање од прашалникот од вкупно 31 прашалници доставени од јавните обвинители 8 одговориле со не се согласувам, 10 одговориле со делумно се согласувам и 13 одговориле со целосно се согласувам.

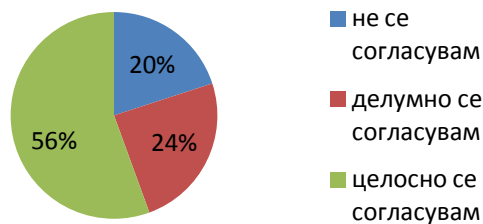
Кај судиите од доставените 45 прашалници 9 одговириле со не се согласувам, 11 одговориле со делумно се согласувам и 25 одговориле со целосно се согласувам, додека кај адвокатите од доставените 20 прашалници 1 одговориле со не се согласувам, 2 одговориле со делумно се согласувам и 17 одговориле со целосно се согласувам.

Графички приказ на одговорите добиени од страна на испитаниците поединечно по категорија

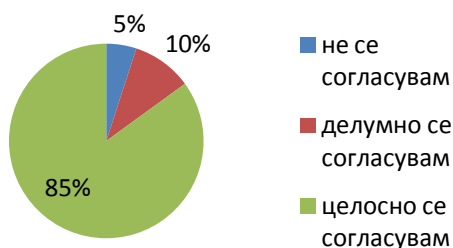
Јавни обвинители

Судии

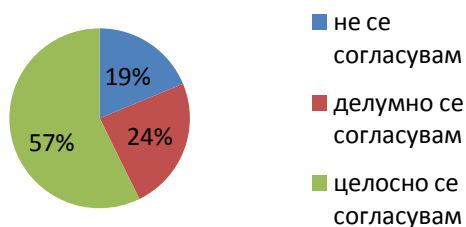
Адвокати

Доколку се земе во предвид вкупниот број на доставени одговори од страна на испитаниците, од доставените 96 прашалници од сите институции, 18 одговориле со не се согласувам, 23 со делумно се согласувам и 55 со целосно се согласувам.

Графички приказ на одговорите добиени од сите испитаници

Адвокати, судии и јавни обвинители

Заклучок: Од добиените информации може да се заклучи дека повеќе од половина од испитаниците сметаат дека со дирекното и вкрстеното испитување на сведоците ќе се зголемат шансите за целосно утврдување на фактичката состојба во текот на судењето. Иако се работи за нова реформа која за прв пат ќе се применува во Македонија, испитаниците се целосно позитивно настроени и сметаат дека токму ваквиот начин на испитување ќе придонесе кон поефикасна

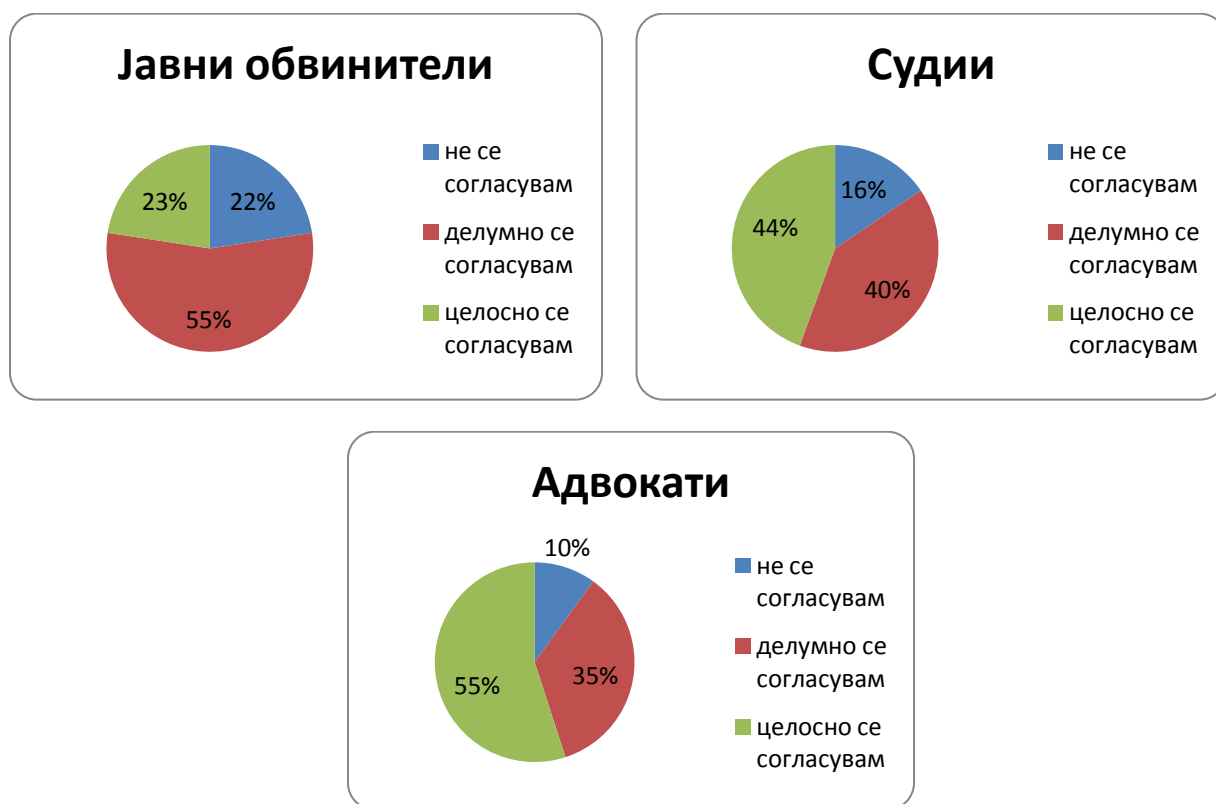
постапка, утврдување на фактичката состојба бидејќи исклучиво од ова и нивната подготвеност ќе зависи каков ќе биде исходот на кривичната постапка.

Прашање бр.10

На ова прашање од прашалникот од вкупно 31 прашалници доставени од јавните обвинители 7 одговориле со не се согласувам, 17 одговориле со делумно се согласувам и 7 одговориле со целосно се согласувам.

Кај судиите од доставените 45 прашалници 7 одговориле со не се согласувам, 18 одговориле со делумно се согласувам и 20 одговориле со целосно се согласувам, додека кај адвокатите од доставените 20 прашалници 2 одговориле со не се согласувам, 7 одговориле со делумно се согласувам и 11 одговориле со целосно се согласувам.

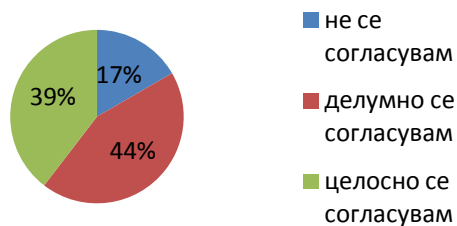
Графички приказ на одговорите добиени од страна на испитаниците поединечно по категорија

Доколку се земе во предвид вкупниот број на доставени одговори од страна на испитаниците, од доставените 96 прашалници од сите институции, 16 одговориле со не се согласувам, 42 со делумно се согласувам и 38 со целосно се согласувам

Графички приказ на одговорите добиени од сите испитаници

Адвокати, судии и јавни обвинители

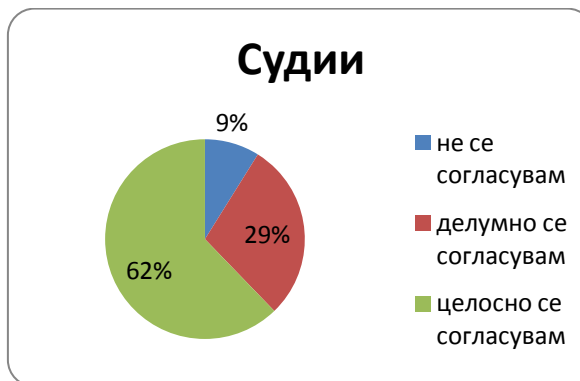
Заклучок: Како заклучок може да се констатира дека поголемиот дел од испитаниците сметаат дека со вкрстеното испитување во одредени ситуации сепак може да дојде до нарушување на достоинството на сведоците и вештаците со што се потврдува нивната резервираност кон оваа новина. Од друга страна, голем дел од испитаниците сметаат дека со вкрстеното испитување нема да се наруши достоинството на сведоците и вештаците. Ако се земе во предвид дека во Република Македонија досега нема пракса за овој начин на испитување, останува да се види како и на кој начин во пракса ќе се примени оваа одредба од новиот ЗКП.

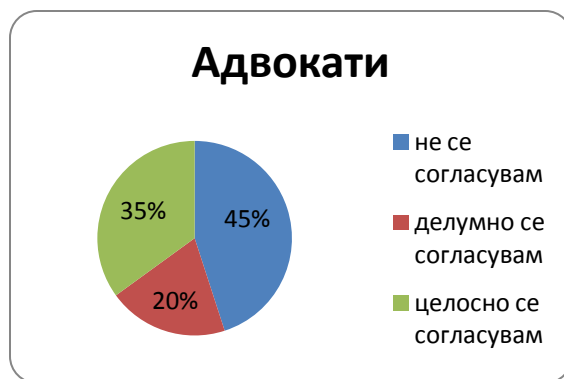
Прашање бр.11

На ова прашање од прашалникот од вкупно 31 прашалници доставени од јавните обвинители 10 одговориле со не се согласувам, 5 одговориле со делумно се согласувам и 16 одговориле со целосно се согласувам.

Кај судиите од доставените 45 прашалници 4 одговириле со не се согласувам, 13 одговориле со делумно се согласувам и 28 одговориле со целосно се согласувам, додека кај адвокатите од доставените 20 прашалници 9 одговориле со не се согласувам, 4 одговориле со делумно се согласувам и 7 одговориле со целосно се согласувам.

Графички приказ на одговорите добиени од страна на испитаниците поединечно по категорија

Доколку се земе во предвид вкупниот број на доставени одговори од страна на испитаниците, од доставените 96 прашалници од сите институции, 23 одговориле со не се согласувам, 22 со делумно се согласувам и 51 со целосно се согласувам.

Графички приказ на одговорите добиени од сите испитаници

Заклучок: Половина од испитаниците сметаат дека судот треба да има поголеми овластувања со што би се придонело кон расветлување на одредени фактички прашања во текот на кривичната постапка. Доколку се земе предвид дека со стариот закон судот имаше поголеми овластувања да се вмеша во текот на постапката и отсуството на пракса согласно новиот ЗКП каде што е предвидено судот да биде исклучиво неутрална страна и наблудувач, добиените одговори од испитаниците беа очекувани во однос на зачувување на одредени судски овластувања. Ваквиот начин на размислување преовладува кај судиите и јавните обвинители наспроти поголемиот дел од адвокатите кои што сметаат дека судот не треба да има овластувања, туку исклучиво да биде неутрална страна во постапката.

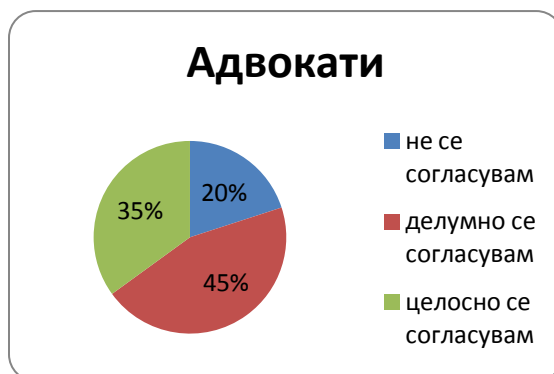
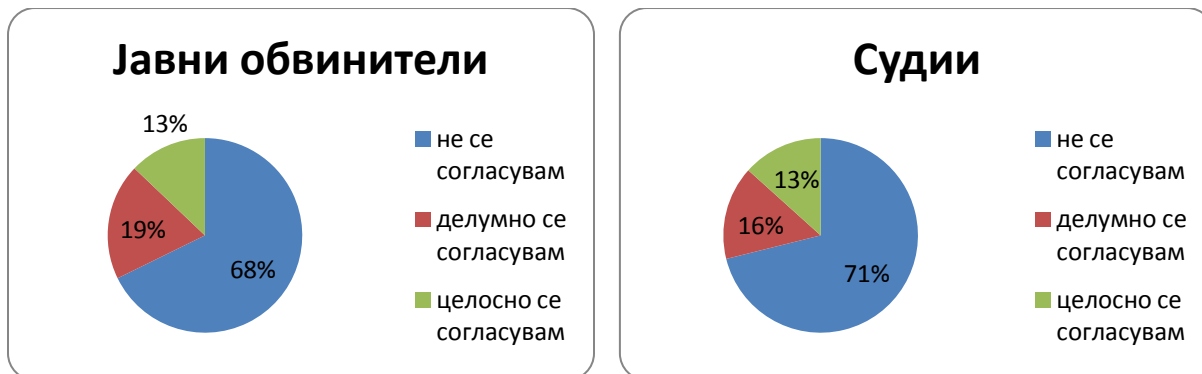
Прашање бр.12

На ова прашање од прашалникот од вкупно 31 прашалници доставени од јавните обвинители 21 одговориле со не се согласувам, 6 одговориле со делумно се согласувам и 4 одговориле со целосно се согласувам.

Кај судиите од доставените 45 прашалници 32 одговориле со не се согласувам, 7 одговориле со делумно се согласувам и 6 одговориле со целосно се согласувам, додека кај адвокатите од

доставените 20 прашалници 4 одговориле со не се согласувам, 9 одговориле со делумно се согласувам и 7 одговориле со целосно се согласувам.

Графички приказ на одговорите добиени од страна на испитаниците поединечно по категорија

Доколку се земе во предвид вкупниот број на доставени одговори од страна на испитаниците, од доставените 96 прашалници од сите институции, 57 одговориле со не се согласувам, 22 со делумно се согласувам и 17 со целсно се согласувам.

Графички приказ на одговорите добиени од сите испитаници

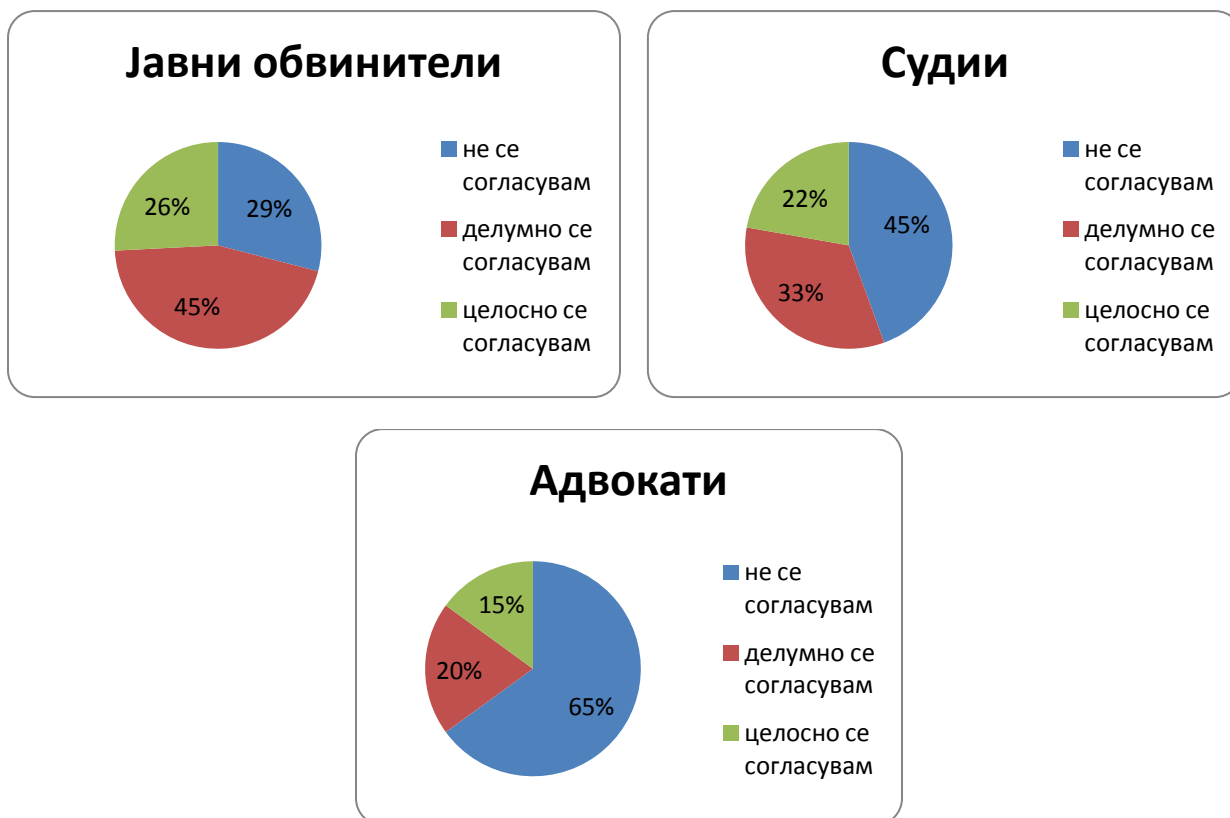
Заклучок: Од добиените податоци може да се констатира дека поголемиот дел од испитаниците сметаат дека и покрај тоа што се укинува можноста оштетените субсидијарно да го превземат кривичното гонење по откажувањето на јавниот обвинител, правата на оштетените во никој случај не се намалуваат. Ова значи дека јавниот обвинител согласно новиот ЗКП ќе ја има главната улога во кривичното гонење и одлуката дали за одедено лице има доволно докази за да се отпочне кривична постапка. Доколку се утврди дека нема доволно докази нема да се покрене никаква постапка, со што оштетените нема да можат самоиницијативно да поднесат и отпочната кривична постапка. Доколку се има предвид улогата на јавниот обвинител, тогаш логично е да единствено јавниот обвинител одлучи дали има доволно елементи и докази и дали ќе отпочне кривична постапка бидејќи неговата улога е токму тоа, иницирање на постапка каде што има докази.

Прашање бр.13

На ова прашање од прашалникот од вкупно 31 прашалници доставени од јавните обвинители 9 одговориле со не се согласувам, 14 одговориле со делумно се согласувам и 8 одговориле со целосно се согласувам.

Кај судиите од доставените 45 прашалници, 20 одговориле со не се согласувам, 15 одговориле со делумно се согласувам и 10 одговориле со целосно се согласувам, додека кај адвокатите од доставените 20 прашалници, 13 одговориле со не се согласувам, 4 одговориле со делумно се согласувам и 3 одговориле со целосно се согласувам.

Графички приказ на одговорите добиени од страна на испитаниците поединечно по категорија

Доколку се земе во предвид вкупниот број на доставени одговори од страна на испитаниците, од доставените 96 прашалници од сите институции, 42 одговориле со не се согласувам, 33 со делумно се согласувам и 21 со целосно се согласувам.

Графички приказ на одговорите добиени од сите испитаници

Заклучок: Од податоците може да се констатира дека поголемиот дел од испитаниците сметаат дека правилникот за начинот на одмерување на казните нема да биде во прилог на правичната постапка и со тоа нема да се спречи субјективизмот во изрекување на казните од страна на судиите. Интересно е да се напомене дека ваквиот одговор доминира кај испитаниците судии и адвокати. Додека, од друга страна една третина од испитаниците се резервирани во однос на овој правилник од што може да се заклучи дека сеуште не завзеле одреден став бидејќи ова е новина кое допрва треба да се воведи и примени во Република Македонија.

Прашање бр . 14

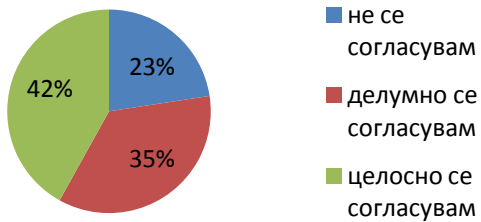
На ова прашање од прашалникот од вкупно 31 прашалници доставени од јавните обвинители 7 одговориле со не се согласувам, 11 одговориле со делумно се согласувам и 13 одговориле со целосно се согласувам.

Кај судиите од доставените 45 прашалници, 8 одговориле со не се согласувам, 15 одговориле со делумно се согласувам и 22 одговориле со целосно се согласувам, додека кај адвокатите од доставените 20 прашалници, 2 одговориле со не се согласувам, 7 одговориле со делумно се согласувам и 11 одговориле со целосно се согласувам.

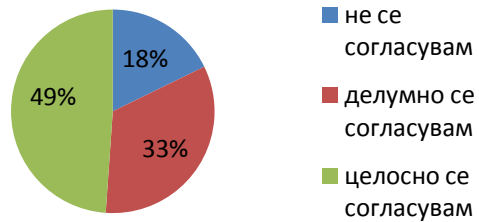
Графички приказ на одговорите добиени од страна на испитаниците поединечно по категорија

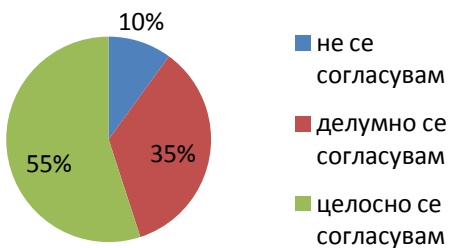
Јавни обвинители

Судии

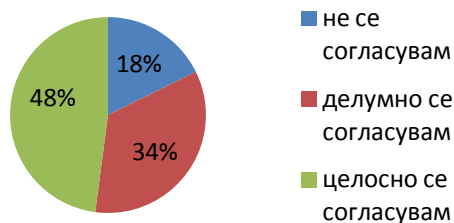
Адвокати

Доколку се земе во предвид вкупниот број на доставени одговори од страна на испитаниците, од доставените 96 прашалници од сите институции, 17 одговориле со не се согласувам, 33 со делумно се согласувам и 46 со целосно се согласувам.

Графички приказ на одговорите добиени од сите испитаници

Адвокати, судии и јавни обвинители

Заклучок: Од податоците може да се констатира дека половина од испитаниците сметаат дека правилникот за начинот на одмерување на казните ќе задира во слободното судско уверување и оцена на доказите при одлучување по предметите. Од добиените одговори може да се заклучи значи дека судиите нема да можат соодветно да го примнат законот и слободно да ги оценат доказите бидејќи на истите ќе им бидат врзани рацете со правилник за одрекување на казните. Од

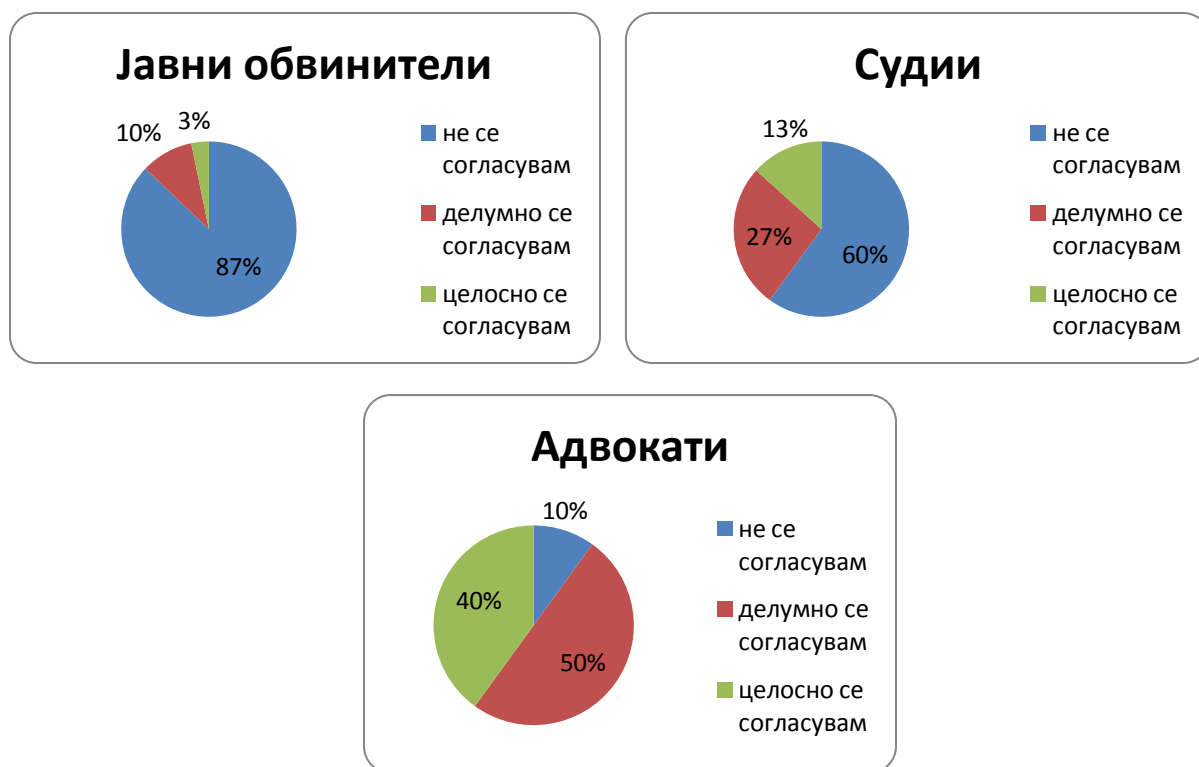
друга страна една третина од испитаниците делумно се согласуваат дека правилникот ќе задира во независноста на судиите при оценување на доказите, додека мал е бројот на испитаници кои што сметаат дека овој правилник нема да претставува пречка за судиите при оценување на доказите и одредување на казните.

Прашање бр.15

На ова прашање од прашалникот од вкупно 31 прашалници доставени од јавните обвинители 27 одговориле со не се согласувам, 3 одговориле со делумно се согласувам и 1 одговориле со целосно се согласувам.

Кај судиите од доставените 45 прашалници, 27 одговориле со не се согласувам, 12 одговориле со делумно се согласувам и 6 одговориле со целосно се согласувам, додека кај адвокатите од доставените 20 прашалници, 2 одговориле со не се согласувам, 10 одговориле со делумно се согласувам и 8 одговориле со целосно се согласувам.

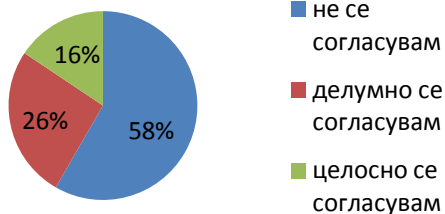
Графички приказ на одговорите добиени од страна на испитаниците поединечно по категорија

Доколку се земе во предвид вкупниот број на доставени одговори од страна на испитаниците, од доставените 96 прашалници од сите институции, 56 одговориле со не се согласувам, 25 со делумно се согласувам и 15 со целосно се согласувам.

Графички приказ на одговорите добиени од сите испитаници

Адвокати, судии и јавни обвинители

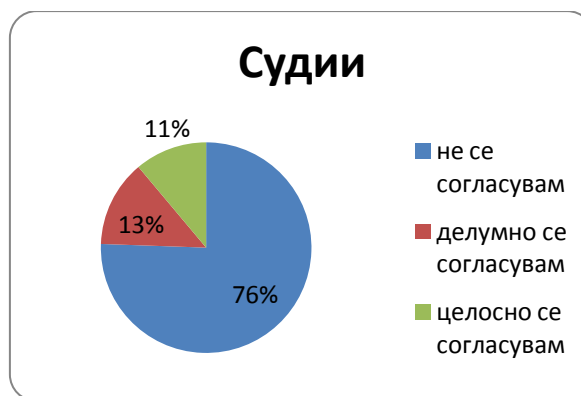
Заклучок: Може да се констатира дека поголемиот дел од испитаниците сметаат дека со воведување на спогодбата за вина нема да има простор за злоупотреба од страна на јавните обвинители. Интересен е податокот што кај голем дел од испитаниците, посоти одредена доза на резервираност во однос на фактот дека јавниот обвинител може да ја злоупотреби својата положба или дека ќе ја злоупотреби својата положба во одредени случаи. Иако ваквиот став преовладува кај адвокатите, останува да се види како ќе тече имплементацијата на новиот ЗКП во делот на спогодувањето и која ќе биде реакцијата на странките, доколку ја има, во однос на пристапот при спогодување од страна на јавниот обвинител. Треба да се напомене дека меѓу испитаниците има судии и јавен обвинител кои што сметаат дека сепак ќе дојде до злоупотреба на ваквите овластувања.

Прашање бр.16

На ова прашање од прашалникот од вкупно 31 прашалници доставени од јавните обвинители 24 одговориле со не се согласувам, 5 одговориле со делумно се согласувам и 2 одговориле со целосно се согласувам.

Кај судиите од доставените 45 прашалници, 34 одговорице со не се согласувам, 6 одговорице со делумно се согласувам и 5 одговорице со целосно се согласувам, додека кај адвокатите од доставените 20 прашалници, 5 одговорице со не се согласувам, 7 одговорице со делумно се согласувам и 8 одговорице со целосно се согласувам.

Графички приказ на одговорите добиени од страна на испитаниците поединечно по категорија

Доколку се земе во предвид вкупниот број на доставени одговори од страна на испитаниците, од доставените 96 прашалници од сите институции, 63 одговориле со не се согласувам, 18 со делумно се согласувам и 15 со целосно се согласувам.

Графички приказ на одговорите добиени од сите испитаници

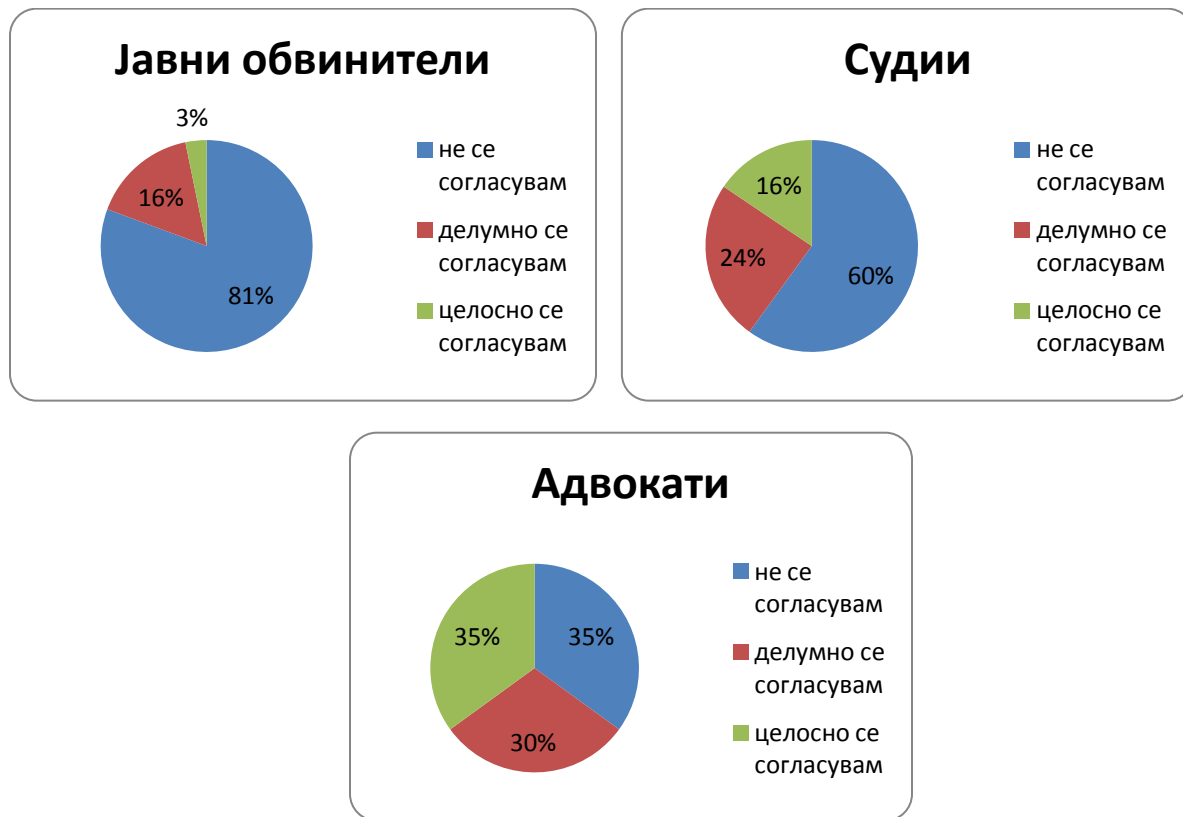
Заклучок: Како и за претходното прашање и за ова прашање од добиените податоци може да се констатира поголемиот дел од испитаниците се согласни дека нема да се прекршат правата на обвинетиот во делот на спогодувањето и истиот нема да биде приморан да признае вина за да добие помала казна и во ситуации кога не е виновен. Од друга страна една третина од испитаници сметаат дека ќе се случи или може да дојде до ваква повреда во процесот на спогодување меѓу јавниот обвинител и адвокатот. Интересен е фактот што од добиените податоци има и јавни обвинители и судии кои што сметаат дека има можност за повреда на правата на обвинетиот во текот на спогодувањето. Со оглед на поделеноста на мислењата на испитаниците и различноста на перцепциите на испитаниците, сметаме дека треба да се даде можност законот да профункционира за потоа да се видат реакциите и препораките (доколку ги има) на странките во постапката.

Прашање бр.17

На ова прашање од прашалникот од вкупно 31 прашалници доставени од јавните обвинители 25 одговориле со не се согласувам, 5 одговориле со делумно се согласувам и 1 одговориле со целосно се согласувам.

Кај судиите од доставените 45 прашалници, 27 одговориле со не се согласувам, 11 одговориле со делумно се согласувам и 7 одговориле со целосно се согласувам, додека кај адвокатите од доставените 20 прашалници, 7 одговориле со не се согласувам, 6 одговориле со делумно се согласувам и 7 одговориле со целосно се согласувам.

Графички приказ на одговорите добиени од страна на испитаниците поединечно по категорија

Доколку се земе во предвид вкупниот број на доставени одговори од страна на испитаниците, од доставените 96 прашалници од сите институции, 59 одговориле со не се согласувам, 22 со делумно се согласувам и 15 со целосно се согласувам.

Графички приказ на одговорите добиени од сите испитаници

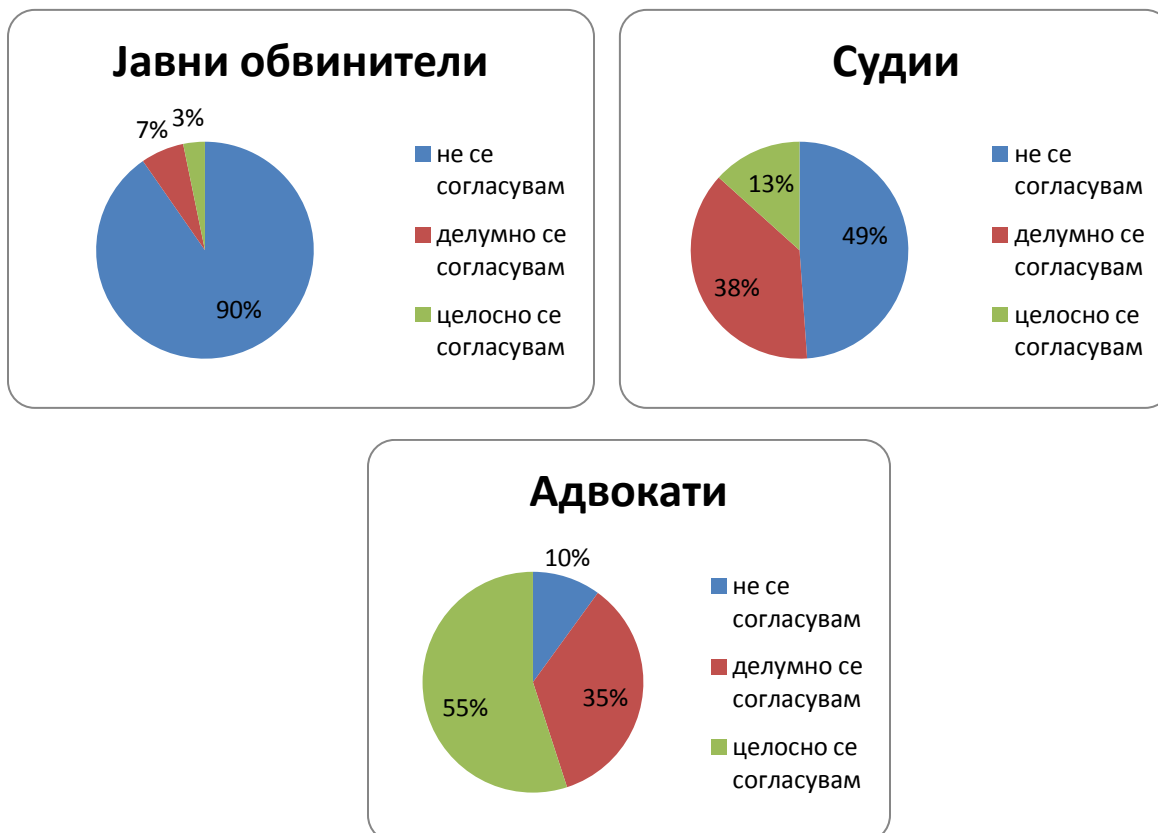
Заклучок: Од добиените податоци може да се констатира дека со спогодување пред формално покренување на обвинение не се кршат принципите на ЕКЧП и човековите права во кривичната постапка. Од ова произлегува дека спогодувањето за вина ќе биде од заеднички интерес на странките во постапка бидејќи странките ќе се откажат од максималистички побарувања и ќе го добијат тоа што заедно ќе го договорат. Од друга страна една третина на испитаниците сметаат дека со спогодувањето може да се кршат човековите права и принципите на ЕКЧП или пак дека спогодувањето по автоматизам значи и кршење човековите права и принципите на ЕКЧП бидејќи одредено лице ќе биде прогласено за виновен без притоа да му се даде можноста во суд на јавна расправа да се прогласи за виновен.

Прашање бр.18.

На ова прашање од прашалникот од вкупно 31 прашалници доставени од јавните обвинители 28 одговориле со не се согласувам, 2 одговориле со делумно се согласувам и 1 одговориле со целосно се согласувам.

Кај судиите од доставените 45 прашалници, 22 одговориле со не се согласувам, 17 одговориле со делумно се согласувам и 6 одговориле со целосно се согласувам, додека кај адвокатите од доставените 20 прашалници, 2 одговориле со не се согласувам, 7 одговориле со делумно се согласувам и 11 одговориле со целосно се согласувам.

Графички приказ на одговорите добиени од страна на испитаниците поединечно по категорија

Доколку се земе во предвид вкупниот број на доставени одговори од страна на испитаниците, од доставените 96 прашалници од сите институции, 52 одговориле со не се согласувам, 26 со делумно се согласувам и 18 со целосно се согласувам.

Графички приказ на одговорите добиени од сите испитаници

Заклучок: Од добиените податоци може да се заклучи дека половината од испитаниците сметаат дека и покрај тоа што се зголемени овластувањата на јавните обвинители и примената на посебните истражни мерки, нема можност за повреда на правото на приватност. Овој начин на размислување доминира кај самите јавни обвинители и кај судиите каде што половина од испитаниците судии се согласуваат со оваа констатација. Од друга страна половина од адвокатите сметаат дека сепак ќе има нарушување на правото на приватност. Од доставените податоци истотака произлегува дека голем е бројот на испитаници кои што сметаат дека може да се случи повреда на приватноста или дека со сигурност ќе има повреда на приватноста на странките во текот на предистражната постапка со оглед на зголемените овластувања на јавните обвинители.

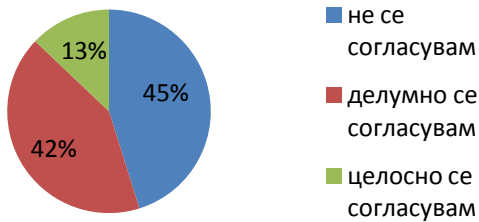
Прашање бр. 19

На ова прашање од прашалникот од вкупно 31 прашалници доставени од јавните обвинители 14 одговориле со не се согласувам, 13 одговориле со делумно се согласувам и 4 одговориле со целосно се согласувам.

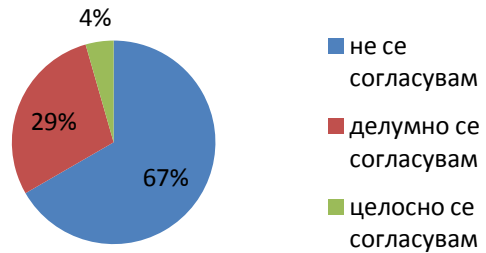
Кај судиите од доставените 45 прашалници, 30 одговориле со не се согласувам, 13 одговориле со делумно се согласувам и 2 одговориле со целосно се согласувам, додека кај адвокатите од доставените 20 прашалници, 0 одговориле со не се согласувам, 9 одговориле со делумно се согласувам и 11 одговориле со целосно се согласувам.

Графички приказ на одговорите добиени од страна на испитаниците поединечно по категорија

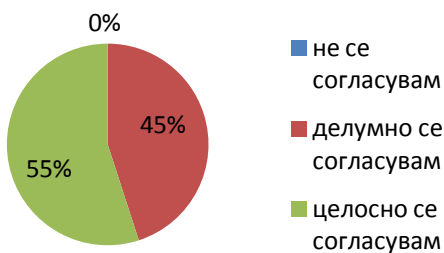
Јавни обвинители

Судии

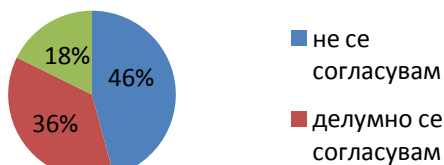
Адвокати

Доколку се земе во предвид вкупниот број на доставени одговори од страна на испитаниците, од доставените 96 прашалници од сите институции, 44 одговориле со не се согласувам, 35 со делумно се согласувам и 17 со целосно се согласувам.

Графички приказ на одговорите добиени од сите испитаници

Адвокати, судии и јавни обвинители

Заклучок: Од одговорите може да се констатира дека скоро половина од испитаниците сметаат дека ако судот одбие да изведе определен доказ нема да им се наштети на странките. Оваа слика доминира кај одговорите добиени од страна на судиите и јавните обвинители. Воедно, една третина од испитаниците сметаат дека одбивањето на судот да дозволи да се изведе определен доказ може да им наштети на странките или пак дека тоа ќе им наштети на странките во текот на постапката што се потврдува од големиот број на судии и јавни обвинители кои што во своите

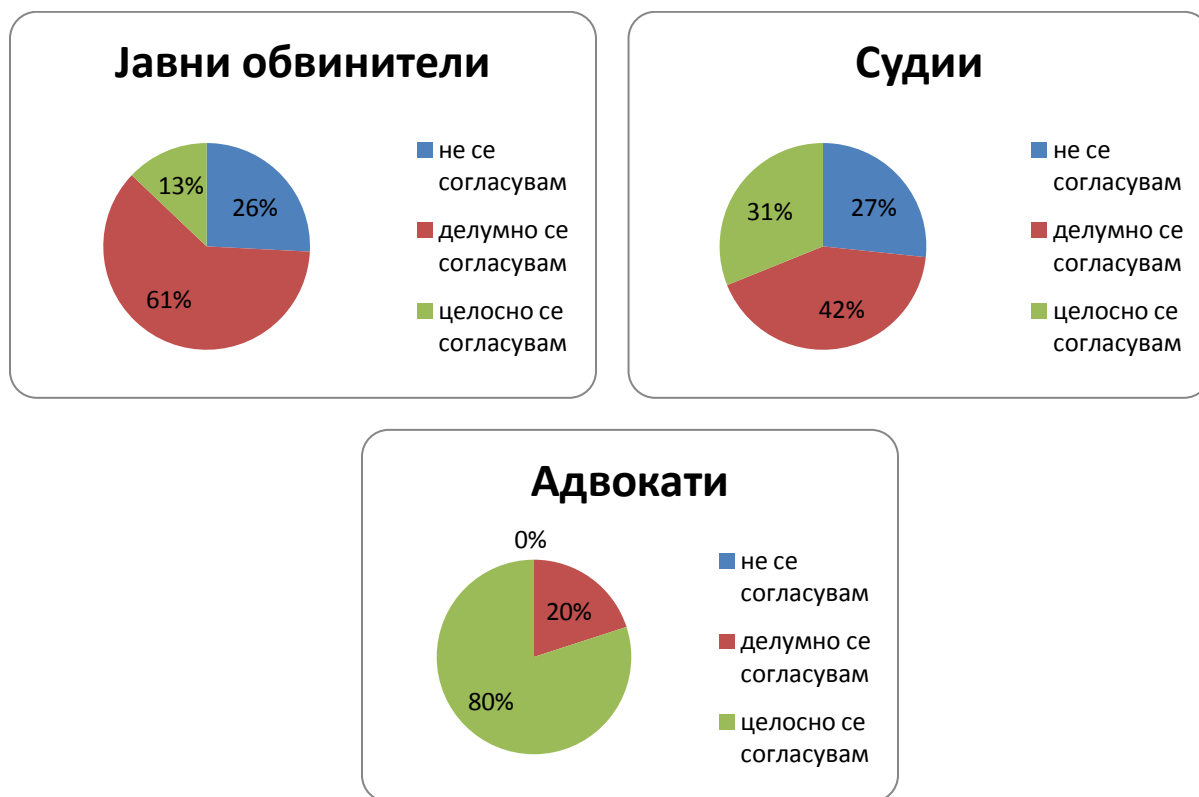
одговори изразуваат резервираност во однос на ова прашање бидејќи сметаат дека во вакви случаи има можност да се влијае врз постапката и да им се наштети на странките ако судот не дозволи изведување на определен доказ.

Прашање бр. 20.

На ова прашање од прашалникот од вкупно 31 прашалници доставени од јавните обвинители 8 одговориле со не се согласувам, 19 одговориле со делумно се согласувам и 4 одговориле со целосно се согласувам.

Кај судиите од доставените 45 прашалници, 12 одговориле со не се согласувам, 19 одговориле со делумно се согласувам и 14 одговориле со целосно се согласувам, додека кај адвокатите од доставените 20 прашалници, 0 одговориле со не се согласувам, 4 одговориле со делумно се согласувам и 16 одговориле со целосно се согласувам.

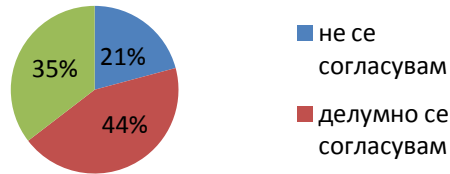
Графички приказ на одговорите добиени од страна на испитаниците поединечно по категорија

Доколку се земе во предвид вкупниот број на доставени одговори од страна на испитаниците, од доставените 96 прашалници од сите институции, 20 одговориле не се согласувам, 42 одговориле со делумно се согласувам и 34 целосно се согласувам.

Графички приказ на одговорите добиени од сите испитаници

Адвокати, судии и јавни обвинители

Заклучок: Може да се констатира дека повеќе од една третина од испитаниците сметаат дека освен мерката притвор истотака се применуваат и другите мерки за обезбедување но не во ист интензитет како и притворот, додека една третина сметаат дека освен мерката притвор другите мерки не се применуваат или се применуваат ретко. Треба да се спомне дека голем е бројот помеѓу испитаниците од страна на судиите и јавните обвинители кои што не се согласуваат дека освен мерката притвор другите мерки се применуваат ретко од што произлегува и може да се заклучи дека оваа категорија смета дека паралелно се применуваат и другите мерки за обезбедување

ФИНАЛНИ ЗАКЛУЧОЦИ

Генерално, лицата кои се директно инволвирани во примената на Новиот закон за кривична постапка се резервирани во однос на ефикасноста на новините во кривичната постапка, а мал дел не веруваат во оваа реформа. Сепак, скоро половина од испитаниците гледаат со оптимизам на промените и очекуваат дека истите ќе придонесат за ефикасноста на кривичната постапка во РМ. При тоа, треба да се има предвид дека за разлика од судиите и обвинителите кои покажуваат поголемо ниво на задоволство од промените, адвокатите во голем дел (70%) се резервирани во поглед на новите законодавни решенија.

Состојбата е слична и во поглед на формирањето на правосудната полиција, каде што повеќе од половина од судиите и обвинителите се согласуваат дека истата ќе придонесе за поефикасна истрага, а 70% од адвокатите се резервирани кон оваа промена.

Исто така, вредно за забележување е дека иако најголемиот дел од јавните обвинители се согласуваат дека јавниот обвинител доследно ќе ги собира доказите кои се во прилог на осомничениот и ќе постапува согласно предлозите на бранителот за собирање определени докази, сепак, има значаен дел од нив кој само делумно се согласува со ваквата констатација. Судиите во најголем дел се резервирани кон ова прашање, а адвокатите во доминантен дел сметаат дека јавниот обвинител нема доследно да ги собира доказите и да постапува согласно предлозите на бранителот за собирање определени докази.

Испитаниците се едногласни во ставовите дека мерката притвор ќе биде неоснована во случај кога јавниот обвинител води истрага против осомничен кој што не е запознаен со наводите од наредбата за истрага и не му се предочени доказите против него.

Треба да се нотира и дека додека од една страна јавните обвинители се резервирани во однос на воведните говори и покажуваат одредена доза на резерва кон новите начини на испитување, адвокатите и судиите се нивни големи приврзаници.

Во поглед на Правилникот, постојат речиси воедначени ставови кај сите испитаници дека истиот нема да биде во прилог на правична постапка и нема да значи спречување на субјективизмот во изрекувањето на казните од страна на судовите, туку токму спротивното, и ќе значи задирање во правото на слободно судиско уверување и оцена на доказите при одлучувањето по предметот.

Воочливо е и дека иако генерално спогодувањето е позитивно оценето, има мал дел од јавните обвинители што смета дека со воведувањето на оваа можност се отвара опасноста од злоупотреби од страна на јавниот обвинител. Адвокатите гледаат со поголема доза на резерва кон оваа промена, особено од аспект на можната повреда на правата на обвинетиот со спогодувањето.

Конечно, посебните истражни мерки во надлежност на јавниот обвинител наидуваат на одобрување кај јавните обвинители, за разлика од адвокатите кои сметаат дека истите отвараат можност за повреда на правото на приватност. Сепак, не може а да не се забележи дека и мал дел од јавните обвинители гледаат можност за повреда на правото на приватност. Адвокатите исто така се скептични и во поглед на користењето на други мерки за обезбедување на присуство освен мерката притвор.

Ова води кон заклучокот дека оние кои што се директно засегнати од промените имаат различни барања и очекувања во поглед на законските решенија со кои се регулира кривичната постапка, особено обвинителите од една, и адвокатите од друга страна. Во идни реформи нужна е консултација со практичарите за подобрување на решенијата со цел истите да наидат на поефикасна примена.

Изготвено од:

Македонско здружение на млади правници

АНЕКС 1

Прашалник за очекувањата од имплементацијата на новиот Закон за кривична постапка

Мај, 2014

Статус на испитаникот:

- a) Судија
- b) Јавен обвинител
- c) Адвокат

1. Новиот Закон за кривична постапка ќе придонесе за поефикасна кривична постапка?

- 1) Не се согласувам
- 2) Делумно се согласувам
- 3) Целосно се согласувам

2. Пасивизацијата на судот во предистражната постапка и истрагата ќе влијае врз правичноста на постапката ?

- 1) Не се согласувам
- 2) Делумно се согласувам
- 3) Целосно се согласувам

3. Формирањето на правосудната полиција придонесува за поефикасна истрага?

- 1) Не се согласувам
- 2) Делумно се согласувам
- 3) Целосно се согласувам

4. Јавниот обвинител доследно ќе ги собира доказите кои се во прилог на осомничениот и ќе постапува согласно предлозите на бранителот за собирање на определени докази?

- 1) Не се согласувам
- 2) Делумно се согласувам
- 3) Целосно се согласувам

5. Бранителите ги користат механизмите за прибирање на докази (изработка на вештачења, предлагање на сведоци, итн) кои ги содржи законот?

- 1) Не се согласувам
- 2) Делумно се согласувам
- 3) Целосно се согласувам

6. Неизвестувањето на осомничениот дека против него е поведена истрага може да значи повреда на неговите процесни права во одредени случаи?

- 1) Не се согласувам
- 2) Делумно се согласувам
- 3) Целосно се согласувам

7. Мерката притвор ќе биде неоснована во случај кога јавниот обвинител води истрага против осомничен кој што не е запознаен со наводите од наредбата за истрага и не му се предочени доказите против него?

- 1) Не се согласувам
- 2) Делумно се согласувам
- 3) Целосно се согласувам

8. Со воведувањето на можноста да се даде воведен говор на странките пред почетокот на главната расправа се придонесува за расчистување на фактичките и правните прашања?

- 1) Не се согласувам
- 2) Делумно се согласувам
- 3) Целосно се согласувам

9. Со директното и вкрстеното испитување на сведоците се зголемува можноста за утврдување на фактичката состојба?

- 1) Не се согласувам
- 2) Делумно се согласувам
- 3) Целосно се согласувам

10. Со вкрстеното испрашување се создава можноста за сведоците и вештаците да бидат целосно дискредитирани, а со тоа да не се наруши нивното достоинство?

- 1) Не се согласувам
- 2) Делумно се согласувам
- 3) Целосно се согласувам

11. Судот во текот на главната расправа треба да има поголеми овластувања во делот на расветлување на фактичките прашања?

- 1) Не се согласувам
- 2) Делумно се согласувам
- 3) Целосно се согласувам

12. Со укинувањето на можноста оштетените субсидијарно да го превземат гонењето ,по откажувањето на јавниот обвинител, суштински се намалуваат нивните права во постапката?

- 1) Не се согласувам
- 2) Делумно се согласувам
- 3) Целосно се согласувам

13. Донесување на Правилникот за начинот на одмерување на казните ќе биде во прилог на правична постапка и со тоа ќе се спречи субјективизмот во изрекувањето на казните од страна на судиите?

- 1) Не се согласувам
- 2) Делумно се согласувам
- 3) Целосно се согласувам

14. Примената на Правилникот за начинот на одмерување на казните ќе задре во правото на слободно судиско уверување и оцена на доказите при одлучувањето по предметот?

- 1) Не се согласувам
- 2) Делумно се согласувам
- 3) Целосно се согласувам

15. Со воведување на можноста за спогодување за вина се отвара простор за злоупотреба од страна на јавниот обвинител?

- 1) Не се согласувам
- 2) Делумно се согласувам
- 3) Целосно се согласувам

16. Воведување на предлог спогодба отвара можност за повреда на правата на обвинетиот , бидејќи тој ќе биде приморан да признае вина за да добие помала казна и во ситуација кога не е виновен за делото?

- 1) Не се согласувам

- 2) Делумно се согласувам
- 3) Целосно се согласувам

17. Спогудувањето пред формално покренување на обвинение не е во согласност со принципите на ЕКЧП и се кршат човековите права?

- 1) Не се согласувам
- 2) Делумно се согласувам
- 3) Целосно се согласувам

18. Зголемувањето на овластувањата на јавниот обвинител во предистражната постапка и предвидените посебни истражни мерки отвараат можност за повреда на правото на приватност?

- 1) Не се согласувам
- 2) Делумно се согласувам
- 3) Целосно се согласувам

19. Со одбивањето на судот да изведе определени докази, заради тоа што ќе ги оцени како ирелевантни, се отвара можност да им се наштети на странките?

- 1) Не се согласувам
- 2) Делумно се согласувам
- 3) Целосно се согласувам

20. Освен мерката притвор, другите предвидени мерки за присуство се применуваат исклучително ретко?

- 1) Не се согласувам
- 2) Делумно се согласувам
- 3) Целосно се согласувам